

SUMARI

ESTAT DE LA QÜESTIÓ	25
INTRODUCCIÓ	41
Objecte d'estudi: factors contextuais que van impulsar el finançament de capelles i retaules a la seu i les tres grans esglésies parroquials barcelonines en el segle XIV	41
Interès del marc espacial i cronològic.	47
Metodologia emprada: confrontació de fonts documentals de procedència diversa	49
Fonts documentals disponibles	54
Dificultats metodològiques derivades de la interconnexió de les fonts.	62
Testimonis materials disponibles: esglésies, capelles i retaules	63
Dificultats metodològiques derivades de l'alteració dels testimonis materials.	67
Dificultats metodològiques derivades de la interconnexió d'informacions proporcionades per les fonts i els testimonis materials	68
L'intent de reconstrucció de l'aspecte originari dels testimonis materials a través de les fonts documentals.	69
Valoració dels resultats d'aquest enfocament metodològic .	71

PRIMERA PART

CONTEXTUALITZACIÓ DE LA PROMOCIÓ DE BENEFICIS, CAPELLES I RETAULES EN LA BARCELONA DEL SEGLE XIV

CAPÍTOL 1

APROXIMACIÓ AL CONTEXT SOCIOECONÒMIC: LA PROMOCIÓ DE BENEFICIS, CAPELLES I RETAULES ENTRE LA PROSPERITAT I LA CRISI

L'expansió de la corona catalanoaragonesa i dels mercaders barcelonins pel Mediterrani	79
--	----

El desenvolupament del comerç i la productivitat barcelonins	100
L'endeutament públic i l'enriquiment privat	108
La privatització del sentiment religiós en la baixa edat mitjana	115
L'ascens social i la por a la mort	123
La renovació de Barcelona i de les seves esglésies: l'impost i el donatiu	146

CAPÍTOL 2

APROXIMACIÓ AL CONTEXT ESPACIAL: CONFIGURACIÓ DE LA CIUTAT, LA SEU I LES TRES GRANS ESGLÉSIES PARROQUIALS EN EL SEGLE XIV

La percepció de l'espai urbà per l'Administració: ubicació dels promotors de capelles i donants de retaules en els seus respectius quarts	169
El quarter del Mar	170
El quarter de Framenors	171
El quarter del Pi	173
El quarter de Sant Pere	175
La percepció de l'espai urbà per l'Església: ubicació dels promotors de capelles i retaules en les seves respectives demarcacions parroquials	202
Les demarcacions parroquials barcelonines en el segle xiv: estat de la qüestió	202
La demarcació parroquial de Sant Just	210
Ubicació del domicili dels promotors de capella i donants de retaule residents a la parròquia de Sant Just	219
La demarcació parroquial de Santa Maria del Mar	223
Ubicació del domicili dels promotors de capella i donants de retaule residents a la parròquia de Santa Maria del Mar	226
La demarcació parroquial de Santa Maria del Pi	231
Ubicació del domicili dels promotors de capella i donants de retaule residents a la parròquia de Santa Maria del Pi	233
Motivacions en l'elecció d'església dels promotors de capelles i donants de retaules: proximitat, parroquianatge o vinculacions personals amb altres promotors?	234

CAPÍTOL 3

APROXIMACIÓ AL MARC LEGAL DE LA PROMOCIÓ DE CAPELLES I RETAULES: EL SISTEMA BENEFICIAL

Elements definitoris del benefici eclesiàstic: altar, prevere i dot	247
Figures implicades en el benefici eclesiàstic: fundador, be- neficiat i patró del benefici	251
Sistemes de finançament del benefici, la capella i el retaule	259
Supervisió de l'estat de la capella, les rendes del benefici i el comportament del beneficiat	281
Possibles situacions del benefici al llarg del temps	282

SEGONA PART

LA PROMOCIÓ DE BENEFICIS, CAPELLES I RETAULES EN LA BARCELONA DEL SEGLE XIV

CAPÍTOL 4

LA IMPORTÀNCIA DEL SISTEMA BENEFICIAL EN L'AMPLIACIÓ DE LA SEU I LES TRES GRANS ESGLÉSIES PARROQUIALS AL LLARG DEL SEGLE XIV

Problemàtica existent amb relació a l'enfocament del tema: estat de la qüestió	287
L'ampliació de la seu (1298-1448: tancament darrera volta del claustre)	298
Fonts per a la ubicació de les dependències de la canonja romànica i d'algunes capelles adjacents	324
Fonts per a la reconstrucció del procés de desaparició de la seu romànica per l'avanç de la gòtica	333
Fonts per a la reconstrucció del procés d'ampliació de la seu segons els llibres de l'obra	344
Fonts per conèixer la influència del sistema benefICIAL en l'ampliació de l'església de la seu: promoció de capelles noves i trasllat de les antigues a l'obra nova	350
Fonts per a la reconstrucció del procés d'ampliació del claustre de la seu: llibres d'obra i documentació notarial	358
Fonts per a l'estudi de la influència del sistema benefICIAL en l'ampliació del claustre de la seu	365
L'ampliació de Santa Maria del Mar (1329-1383)	370
Fonts per a l'estudi de la influència del sistema benefICIAL en l'ampliació de Santa Maria del Mar	384
L'ampliació de Santa Maria del Pi (c. 1320-1391).	393
Fonts per a l'estudi de la influència del sistema benefICIAL en l'ampliació de Santa Maria del Pi	400

L'ampliació de Sant Just (1342-c. 1417)	406
Fonts per a l'estudi de la influència del sistema beneficional en l'ampliació de Sant Just	417
Conclusions sobre la importància del sistema beneficional en l'ampliació de la seu i les tres grans esglésies parroquials de Barcelona	421

CAPÍTOL 5

ELS PROMOTORS DE BENEFICIS, CAPELLES I RETAULES DE LA SEU I LES TRES GRANS ESGLÉSIES PARROQUIALS: APROXIMACIÓ AL SEU PERFIL I A LA SEVA EVOLUCIÓ

Perfil dels promotors de beneficis, capelles i retaules de la seu	426
Perfil dels promotors de beneficis, capelles i retaules de Santa Maria del Mar.	441
Perfil dels promotors de beneficis, capelles i retaules de Santa Maria del Pi	452
Perfil dels promotors de beneficis, capelles i retaules de Sant Just	456
Conclusions sobre el perfil socioeconòmic dels promotors de beneficis, capelles i retaules de la seu i les tres grans esglésies parroquials.	460
Les inclinacions devocionals dels fundadors de beneficis a la seu i a les tres grans esglésies parroquials	462

CAPÍTOL 6

ELS RETAULES DONATS A LES CAPELLES DE LA SEU I LES TRES GRANS ESGLÉSIES PARROQUIALS

Els retaules donats a les capelles de la seu	483
Els retaules donats a les capelles de Santa Maria del Mar	512
Els retaules donats a les capelles de Santa Maria del Pi	527
Els retaules donats a les capelles de Sant Just.	540
Conclusions sobre els retaules donats a la seu i a les tres grans esglésies parroquials	541
CONCLUSIONS	547
APÈNDIX DOCUMENTAL.	557
Catedral	558
Santa Maria del Mar	578
Santa Maria del Pi	602
Sant Just	607
BIBLIOGRAFIA	615
AGRAÏMENTS	633